

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Krakowie

LKR.410.023.06.2019

Pan
Norbert Bień
Wójt Gminy Klucze
Ul. Partyzantów 1, 32-310 Klucze

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/19/079 Działania na rzecz ograniczania powstawania odpadów z tworzyw sztucznych i ich skutecznego zagospodarowania w Polsce.

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Gminy Klucze, ul. Partyzantów 1, 32-310 Klucze (dalej: <i>Urząd</i> lub <i>UGK</i>)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Norbert Bień, Wójt Gminy Klucze (dalej: <i>Wójt</i>)
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Monitoring źródeł powstawania odpadów z tworzyw sztucznych, ich ilości oraz zagospodarowania. 2. Działania informacyjne oraz zachęcające do ograniczenia wytwarzania odpadów z tworzyw sztucznych.
Okres objęty kontrolą	Styczeń 2017 r. – grudzień 2019 r. Badania kontrolne mogą dotyczyć również działań wcześniejszych i późniejszych, jeżeli miały one związek z realizacją zadań z zakresu gospodarki odpadami w okresie objętym kontrolą. W przypadku konieczności porównania niektórych danych z danymi za lata wcześniejsze okres kontroli obejmuje również te lata ¹
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ²
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie
Kontroler	Wojciech Zdasień, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKR/198/2019 z 10 grudnia 2019 r. (akta kontroli str. 1)

¹ Dalej: *okres objęty kontrolą*

² Dz. U. z 2019 r. poz. 489, ze zm., dalej: *ustawa o NIK*

II. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Działania podejmowane przez gminę Klucze w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów z tworzyw sztucznych NIK ocenia jako niewystarczające, gdyż w latach 2017-2018 nastąpił ponad trzydziestopięcioprocentowy wzrost łącznej masy odpadów tej kategorii. Masa odpadów z tworzyw sztucznych wytwarzanych w latach 2017-2018 (z uwzględnieniem odpadów wysortowanych z odpadów zmieszanych lub innych frakcji odpadów), w przeliczeniu na jednego mieszkańca, wzrosła aż o 40,7%, tj. z 27 do 38 kg. Natomiast jako wysoce skuteczne należy ocenić działania polegające na ich zagospodarowaniu, gdyż w 2017 r. aż 99,8%, a w 2018 r. 99,5% odebranych i zebranych odpadów z tworzyw sztucznych zostało poddanych recyklingowi.

Działania Gminy ukierunkowane były m.in. na osiągnięcie wymaganych prawem poziomów recyklingu odpadów i przygotowania do ponownego użycia, zgodnie z art. 3 ust. 2 pkt 7 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach⁴. Gospodarowanie odpadami przez Gminę, jakkolwiek umożliwiło osiągnięcie, a nawet znaczne przekroczenie wymaganych poziomów recyklingu i przygotowania do ponownego użycia, nie w pełni wpisywało się w hierarchię sposobów postępowania z odpadami, określoną w art. 17 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach⁵, zgodnie z którą, najbardziej pożądane jest zapobieganie powstawaniu odpadów.

Wójt Gminy dysponował danymi wymaganymi do sporządzenia sprawozdań z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi, jednak narzucona, obowiązującymi w czasie ich sporządzenia rozporządzeniami Ministra Środowiska⁶, forma tych sprawozdań nie zapewniała Gminie pełnych informacji o ostatecznym sposobie zagospodarowania znacznej części odpadów komunalnych. Udział masy odpadów, dla których wskazano jako sposób zagospodarowania proces R12 (nie dostarczający konkretnej informacji o sposobie zagospodarowania) w łącznej masie odebranych i zebranych odpadów komunalnych wynosił 76,0% w 2017 r. oraz 51,5% w 2018 r. W przypadku odpadów z tworzyw sztucznych wskaźniki te kształtowały się na poziomie 0,2% w 2017 r. oraz 0,5% w 2018 r. (dzięki zapewnieniu wysokiego poziomu recyklingu tych odpadów).

Działania informacyjno-edukacyjne w gminie Klucze w zakresie gospodarki odpadami koncentrowały się przede wszystkim na wspieraniu szkolnej edukacji, jak również na informowaniu mieszkańców o zasadach selektywnej zbiórki odpadów i wpływie prawidłowego jej prowadzenia na cenę ich odbioru. Choć nie zapobiegły one znacznemu wzrostowi masy odpadów z tworzyw sztucznych w latach 2017-2018, to jednak odnotowano wysoką skuteczność prowadzonej w tym okresie selektywnej zbiórki odpadów tej frakcji, wynoszącą 82,1% w 2017 r. oraz 78,1% w 2018 r.

Wójt Gminy nie zrealizował wszystkich obowiązków wynikających z ustawy o utrzymaniu czystości. W szczególności obowiązku wynikającego z art. 3 ust. 2 pkt

³ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej. W niniejszym wystąpieniu pokontrolnym zastosowano ocenę w formie opisowej.

⁴ W brzmieniu obowiązującym w latach 2017 - 2018: Dz. U. z 2018 r. poz. 1454, ze zm.; obecnie: Dz. U. z 2019 r., poz. 2010, ze zm., dalej: *ustawa o utrzymaniu czystości*.

⁵ Dz. U. z 2019 r., poz. 701, ze zm., dalej: *ustawa o odpadach*.

⁶ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 17 czerwca 2016 r. w sprawie wzorów sprawozdań o odebranych i zebranych odpadach komunalnych, odebranych nieczystościach ciekłych oraz realizacji zadań z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi (Dz. U. poz. 934) oraz rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 26 lipca 2018 r. w sprawie wzorów sprawozdań o odebranych i zebranych odpadach komunalnych, odebranych nieczystościach ciekłych oraz realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi (Dz. U. poz. 1627).

10 ustawy o utrzymaniu czystości, tj. nie opracował analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy za 2017 r. Ponadto analiza za 2018 r., do stycznia 2020 r., nie została opublikowana w BIP, co było wymagane treścią art. 9tb ust. 3 ww. ustawy. Nie zlecono także wykonywania badań składu morfologicznego odpadów komunalnych, do czego zobowiązywał Plan Gospodarki Odpadami Województwa Małopolskiego na lata 2016-2022, jednak w ocenie NIK nie miało to istotnego wpływu na gospodarowanie odpadami na terenie Gminy, co potwierdzają wysokie wskaźniki skuteczności prowadzenia selektywnej zbiórki odpadów z tworzyw sztucznych.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej⁷ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Monitoring źródeł powstawania odpadów z tworzyw sztucznych, ich ilości oraz zagospodarowania.

Opis stanu faktycznego

W Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Klucze⁸ na lata 2014-2018 (i kierunkowo do 2022 r.)⁹, stanowiącym Załącznik nr 1 do uchwały Nr LVI/309/2014 Rady Gminy Klucze z 25 września 2014 r., zawarto m.in. zapis, że obecny system gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie Gminy realizowany jest w oparciu o „Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Klucze”, zatwierdzony Uchwałą Nr XXXIV/173/2012 Rady Gminy z 28 grudnia 2012 r.¹⁰ Ponadto w Programie zapisano, że zgodnie ze zmianami ustawy o odpadach, zrezygnowano z opracowania planu gospodarki odpadami na szczeblu gminnym i powiatowym, obowiązujące były natomiast: krajowy plan gospodarki odpadami oraz wojewódzkie plany gospodarki odpadami. W zestawieniu celów krótkookresowych (do 2018 r.) wyszczególniony został priorytet z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi, zdefiniowany jako koordynowanie funkcjonowania nowego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie Gminy oraz zwiększenie udziału odzysku, w szczególności recyklingu, w odniesieniu m.in. do tworzyw sztucznych. W harmonogramie rzeczowo-finansowym realizacji działań Programu, w zakresie gospodarki odpadami, wyszczególnione zostały m.in. następujące działania:

- 1) odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych z terenu Gminy – utrzymanie czystości i porządku,
- 2) sporządzanie corocznych sprawozdań z realizacji zadań z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi,
- 3) współdziałanie na rzecz tworzenia struktur ponadgminnych dla realizacji regionów gospodarki odpadami komunalnymi,
- 4) edukacja ekologiczna mieszkańców Gminy w zakresie poprawnej gospodarki odpadów powstających w gospodarstwach domowych,
- 5) bieżąca likwidacja dzikich wysypisk.

W zakresie edukacji ekologicznej sformułowane zostało zadanie polegające na działaniach edukacyjnych w zakresie ochrony środowiska i gospodarki odpadami.

(akta kontroli str. 183-267)

⁷ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁸ Dalej: *Gmina*.

⁹ Dalej: *Program*.

¹⁰ Dalej: *Regulamin*.

W Regulaminie wprowadzonym uchwałą nr XI/133/2016 Rady Gminy Klucze z dnia 10 czerwca 2016 r.¹¹ wskazane zostały m.in. zasady działania Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych¹², oraz działania Gminy wynikające z wojewódzkiego planu gospodarki odpadami takie jak:

- objęcie zorganizowanym systemem odbierania odpadów komunalnych, w tym zbieraniem selektywnym, wszystkich mieszkańców Gminy,
- zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, kierowanych na składowiska odpadów,
- prowadzenie kampanii informacyjnych dotyczących zapobiegania powstawaniu odpadów oraz upowszechniania selektywnego systemu zbiórki odpadów,
- wyeliminowanie praktyki nielegalnego składowania odpadów poprzez rozpropagowanie funkcjonowania PSZOK,
- promowanie wykorzystania produktów o wydłużonym okresie użytkowania oraz kupowania produktów w opakowaniach zwrotnych,
- promowanie napraw oraz ponownego wykorzystania materiałów, produktów i opakowań.

(akta kontroli str. 268-276)

W Planie Gospodarki Odpadami Województwa Małopolskiego na lata 2016-2022¹³ ujęte zostały m.in. następujące działania, związane z zapobieganiem powstawaniu odpadów oraz w zakresie gospodarki odpadami, gdzie jako instytucję odpowiedzialną/wdrażającą, wskazane zostały urzędy gmin:

- 1) utworzenie lokalnej platformy internetowej na rzecz zapobiegania powstawaniu odpadów (opracowana częściowo na poziomie krajowym, realizowana w kontekście lokalnym),
- 2) programy i konkursy w celu podniesienia świadomości na temat strategii ograniczania odpadów, w ramach Europejskiego Tygodnia Zapobiegania Powstawaniu Odpadów,
- 3) budowa sieci napraw i ponownego użycia (poza infrastrukturą PSZOK),
- 4) promowanie i wspieranie budowy sieci napraw i ponownego użycia,
- 5) budowa (rozbudowa/modernizacja PSZOK),
- 6) rozbudowa/modernizacja instalacji do doczyszczania selektywnie zebranych frakcji odpadów komunalnych (wg wyjaśnień Wójta, Gmina nie posiada takich instalacji),
- 7) budowa instalacji do recyklingu odpadów (wg wyjaśnień Wójta Gmina nie była i nie jest zainteresowana budową takiej instalacji – nie posiada warunków do jej budowy),
- 8) wykonywanie badań składu morfologicznego odpadów oraz właściwości fizycznych i chemicznych odpadów (zamknięte w czasie 3 cykle badań wytwarzania i morfologii odpadowej).

(akta kontroli str. 119-120)

¹¹ Dz. Urz. Woj. Małopolskiego 2016, poz. 3655.

¹² Dalej: PSZOK.

¹³ Dalej: Plan Wojewódzki

Na stronie internetowej Gminy¹⁴ zawarto szczegółowe informacje dotyczące gospodarki odpadami na terenie Gminy oraz publikowano związane z tym bieżące ogłoszenia. Zamieszczono tam również przekierowania na dwie platformy ogólnokrajowe naszesmieci.mos.gov.pl i ekoszyk.mos.gov.pl związane m.in. z ideą zapobiegania powstawaniu odpadów.

(akta kontroli str. 460, 575-577 i 709-711)

W 2016 r. Gmina uruchomiła na swoim terenie PSZOK. W tym samym roku oddano do niego 190,5 Mg odpadów, w 2017 r. – 403,86 Mg, a w 2018 r. – 538,6 Mg. Całkowity koszt tej inwestycji wyniósł 407,5 tys. zł.

(akta kontroli str. 460)

Gmina nie przeprowadziła badania składu morfologicznego odpadów komunalnych. Szczegółowy opis znajduje się w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 461 i 579)

Gmina nie realizowała zadania wynikającego z Planu Wojewódzkiego i Krajowego programu zapobiegania powstawaniu odpadów (dalej: KPZPO) - promowanie i wspieranie budowy sieci napraw i ponownego zużycia (2014-2018).

(akta kontroli str. 461 i 578)

Zgodnie z oświadczeniem Wójta, brak było zainteresowanych podmiotów współpracą w tym zakresie.

(akta kontroli str. 580)

Według treści raportu z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Klucze, zadanie Gminy polegające na odbiorze i zagospodarowaniu odpadów komunalnych z jej terenu oraz utrzymanie czystości i porządku, w latach 2017-2018 było realizowane na bieżąco, poprzez realizację umowy z wyłonionym w drodze przetargu podmiotem odpowiedzialnym za odbiór i zagospodarowanie odpadów. Odbierane były odpady zbierane selektywnie oraz zmieszane. Dwa razy w roku – z posesji jednorodzinnych oraz raz na kwartał - wielorodzinnych organizowana była zbiórka odpadów wielkogabarytowych, niebezpiecznych oraz zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego.

Również na bieżąco realizowane było zadanie polegające na propagowaniu przydomowego kompostownika odpadów na terenach wiejskich z zabudową jednorodziną oraz edukacji ekologicznej mieszkańców Gminy w zakresie poprawnej gospodarki odpadami powstającymi w gospodarstwach domowych, a w szczególności odpadami niebezpiecznymi, poprzez informowanie społeczeństwa o systemie gospodarki odpadami komunalnymi, promowanie właściwego postępowania z nimi w szczególności w zakresie ich selektywnego zbierania, oraz prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych w zakresie postępowania z odpadami niebezpiecznymi.

Według oświadczenia Wójta odnośnie do zadania związanego z propagowaniem przydomowych kompostowników na terenie Gminy, w 2020 r. Rada Gminy Klucze ma podjąć uchwałę, na mocy której właścicielom nieruchomości posiadającym kompostowniki, przysługiwała będzie zniżka w opłacie za gospodarowanie odpadami. Wprowadzenie tej uchwały w życie poprzedzi kampania informacyjna w formie zebrań wiejskich, informacji w lokalnych mediach oraz na stronie internetowej Gminy.

Zrealizowane zostało zadanie „likwidacja dzikich wysypisk”, poprzez likwidację takiego wysypiska w 2018 r. w miejscowości Kwaśniów Górny. Koszt tego zadania

¹⁴ <http://gmina-klucze.pl/> (dostęp na 4 maja 2020 r.)

wyniósł 49,8 tys. zł. Ponadto w 2019 r. Gmina zlikwidowała dzikie wysypisko w miejscowości Kolbark.

W latach 2017-2018 Gmina dofinansowywała odbiór odpadów zawierających azbest z nieruchomości osób fizycznych, wspólnot mieszkaniowych i innych oraz przekazywanie go do unieszkodliwienia poprzez składowanie na składowiskach azbestowych. Łącznie unieszkodliwiono w ten sposób 267,57 Mg (116,58 w 2017 r. i 150,99 w 2018 r.) odpadów zawierających azbest, z tytułu czego Gmina poniosła koszty w wysokości 36,5 tys. zł w 2017 r. i 44 tys. zł w 2018 r.

Gmina nie zrealizowała zadania polegającego na współdziałaniu na rzecz tworzenia struktur ponadgminnych dla realizacji regionów gospodarki odpadami.

(akta kontroli str. 460-525)

W sprawie przyczyn braku realizacji wyszczególnionego powyżej zadania Wójt wyjaśnił, że było to spowodowane brakiem zainteresowania ościennych gmin.

(akta kontroli str. 660)

W kwestii inwentaryzowania przez Gminę dzikich wysypisk na gruntach prywatnych Wójt wyjaśnił m. in., że Gmina nie przeprowadzała takich inwentaryzacji. Wszelkie działania związane z tym zagadnieniem podejmowane były po otrzymaniu informacji (m.in. Policji) o ujawnieniu miejsca, gdzie zostały wyrzucone odpady lub o zaśmiecaniu terenów położonych na jej terenie. Po ustaleniu właściciela działki, na której znajdują się odpady, był on pisemnie wezwany do ich uprzątnięcia.

(akta kontroli str. 660-661)

Roczne sprawozdania podmiotów odbierających odpady komunalne od właścicieli nieruchomości na terenie Gminy oraz podmiotu prowadzącego PSZOK za 2017 r. i 2018 r. zostały sporządzone terminowo.

(akta kontroli str. 281-459)

Roczne sprawozdania Wójta z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi, za lata objęte kontrolą, były sporządzane w wymaganym terminie: za 2017 r. – 28 marca 2018 r. (korekta z 28 czerwca 2018 r.), za 2018 r. – 21 marca 2019 r. (korekta z 3 lipca 2019 r.). W związku ze zmianą obowiązujących w tym zakresie przepisów prawa, sprawozdanie za 2019 r. miało zostać złożone po zakończeniu kontroli NIK.

(akta kontroli str. 169-182, 279-280)

Zgodnie z oświadczeniem Wójta, dane w nadsyłanych przez podmioty sprawozdaniach były weryfikowane przez Gminę, co przyjmowało najczęściej formę rozmów telefonicznych z ich przedstawicielami. Rezultatem tego były dokonywane korekty sprawozdań. Gmina dysponowała dokumentacją korespondencji elektronicznej, prowadzonej z podmiotami w tym zakresie. Wójt nie podejmował działań o których mowa w art. 9zb ustawy o utrzymaniu czystości, tj. nie nakładał kar pieniężnych na podmioty, w związku z przesyłanymi przez nie sprawozdaniami, gdyż nie stwierdzono w nich nierzetelności.

(akta kontroli str. 580, 584, 682 i 643-648, 704 i 706)

Sprawozdania z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi zostały przygotowane poprawnie pod względem rachunkowym, a z wykazanych danych wynikało, że Gmina nie tylko osiągnęła, zgodnie z art. 3 ust. 2 pkt 7¹⁵ ustawy o utrzymaniu czystości, ale przekroczyła wymagane poziomy recyklingu

¹⁵ W brzmieniu obowiązującym w latach 2017-2018.

i przygotowania do ponownego użycia odpadów z papieru i tektury, tworzyw sztucznych, metali i szkła, które wyniosły 52,09% w 2017 r. i 73% w 2018 r. Odpady z tworzyw sztucznych wykazane w sprawozdaniu za 2017 r. obejmowały wyłącznie kod 15 01 02 – opakowania z tworzyw sztucznych. W sprawozdaniu tym nie wykazano odpadów pochodzących z innych źródeł o kodach – 19 12 04 (tworzywa sztuczne i guma z instalacji i urządzeń służących do mechanicznej obróbki odpadów, np. w wyniku sortowania) oraz 20 01 39 (tworzywa sztuczne z odpadów komunalnych, niebędące opakowaniami). W sprawozdaniu za 2018 r., w cz. VIII - Informacja o osiągniętych poziomach recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami oraz ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji i przekazanych do składowania, wykazane zostały odpady o kodzie 19 12 04 – tworzywa sztuczne i guma, o masie 22,6 Mg.

(akta kontroli str. 169-181, 712-795)

Do sporządzenia rocznych sprawozdań Wójta z zakresu gospodarowania odpadami, od 2016 r. używane było oprogramowanie udostępnione przez Marszałka Województwa Małopolskiego. Do momentu złożenia ostatecznej wersji sprawozdania, dane w ww. bazie można było korygować, a ostateczne wersje sprawozdań nie były edytowalne.

(akta kontroli str. 681)

W latach 2015-2018 odpady komunalne Gminy nie były poddane przygotowaniu do ponownego użycia lub recyklingu poza terytorium kraju.

(akta kontroli str. 153-154)

Gmina nie sporządziła Analizy stanu gospodarki odpadami za 2017 r., co zostało opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 581, 613 i 660)

„Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Klucze za 2018 r.” sporządzona została terminowo, tj. 25 marca 2019 r. W analizie stanu gospodarki odpadami komunalnymi za 2018 r. Wójt nie zawarł informacji wymaganej w art. 9tb ust. 1 pkt 5 ustawy o utrzymaniu czystości, tj. nie podał liczby właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy, o której mowa w art. 6 ust. 1 tej ustawy, w imieniu których gmina powinna podjąć działania, o których mowa w art. 6 ust. 6-12 przywołanej ustawy.

(akta kontroli str. 581, 614-641)

Wójt wyjaśnił, że Gmina nie posiada odrębnej ewidencji nieruchomości zamieszkałych. Korzystając z danych ewidencji ludności, UGK wysyłał do właścicieli nieruchomości, którzy nie złożyli deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, wezwania do wykonania tego obowiązku. Z dwustu nieruchomości złożono 164 deklaracje (w części nieruchomości wpłynęły deklaracje informujące, że budynki nie są zamieszkałe), z 36 nieruchomości deklaracje nie wpłynęły lub też korespondencja zawierała adnotację „adresat zmarł” lub „za granicą”. Zgodnie z wyjaśnieniami Wójta Gmina cały czas prowadzi działania, o których mowa w art. 6 ust. 6-12 ustawy o utrzymaniu czystości. W momencie pozyskania informacji (od sołtysów, radnych lub z innych źródeł), że nieruchomość jest zamieszkała Gmina wszczyna postępowanie z urzędu. Ponieważ Gminie nie jest znana liczba zamieszkałych nieruchomości, z których nie złożono deklaracji, zatem nie podano tej informacji w analizie.

(akta kontroli str. 704)

Wójt wyjaśnił, że analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi Gminy Klucze za 2019 r. nie zostanie sporządzona w terminie do dnia 30 kwietnia 2020 r., gdyż dokumenty stanowiące podstawę jej sporządzenia tj. sprawozdania roczne będą

dostępne w systemie elektronicznym BDO dopiero po 30 czerwca 2020 r., w związku z treścią art. 2 pkt 3 ustawy z dnia 23 stycznia 2020 r. o zmianie ustawy o odpadach oraz niektórych innych ustaw¹⁶.

(akta kontroli str. 661-663)

Gmina nie opublikowała w BIP Analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi za 2018 r., co zostało opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 656 i 663)

Gmina nie żądała od podmiotów odbierających odpady komunalne od właścicieli nieruchomości, prowadzących punkty selektywnego zbierania odpadów komunalnych i zbierających odpady komunalne, okazania dokumentów potwierdzających recykling lub przygotowanie do ponownego użycia.

Wójt wyjaśnił m.in., że Gmina nie posiada dokumentów potwierdzających recykling odpadów opakowaniowych. W związku ze sporządzaniem sprawozdań rocznych przekazywanych Marszałkowi Województwa Małopolskiego, UGK prowadził liczne rozmowy telefoniczne z recyklerami tj. firmami przetwarzającymi odpady, które z reguły kończyły się niepowodzeniem. Według Wójta, posiadanie takich potwierdzeń przyczyniłoby się do wzmocnienia nadzoru nad przekazywanymi przez podmioty do tego zobowiązane wartościami, wykazywanymi w sporządzanych sprawozdaniach, ale dokumentów takich powinny żądać firmy świadczące usługi odbioru bądź odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych, przez co sporządzane przez nie sprawozdania przekazywane wójtom zawierałyby rzetelne dane. Obecnie firmy wskazują recyklera i masę odpadów przekazanych recyklerowi oraz sposób recyklingu bądź składowania na wysypisku, ale nie wiadomo, jaki procentowo jest końcowy efekt tego recyklingu, a do jakiej części pozostałości po przeprowadzeniu różnych procesów nie można stosować już recyklingu, wobec czego powinna zostać zutylizowana w inny sposób (np. poprzez spalanie). Tylko jeden podmiot przedstawiał informację o recyklingu wydzielonych w trakcie mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych zmieszanych frakcji odpadów, która w szczegółowy sposób opisywała poddawanie dalszym procesom aż do całkowitego recyklingu.

(akta kontroli str. 663-664, 675-679)

W 2017 r. odebrano i zebrano z terenu gminy Klucze 2 604,56 ton odpadów komunalnych (z wyłączeniem odpadów budowlanych i rozbiórkowych zaliczanych do grupy 17)¹⁷ z czego 63,2% stanowiły odpady zmieszane, a frakcje odpadów materiałowych łącznie 24,2%, w tym: odpady z papieru i tektury¹⁸ 0,1%, metalu¹⁹ 0%, szkła²⁰ 10,1% i tworzyw sztucznych²¹ 14,0%,

W 2018 r. odebrano i zebrano z terenu gminy Klucze 4 111,151 ton odpadów komunalnych (z wyłączeniem odpadów z grupy 17), w tym 51,0% stanowiły odpady zmieszane, a frakcje odpadów materiałowych łącznie 19,8%, w tym odpady z papieru i tektury 2,2%, metalu 0%, szkła 5,6% i tworzyw sztucznych 12,0%.

Z danych ujętych w sprawozdaniach o odpadach komunalnych za 2017 r. i 2018 r. wynikało, że udział poszczególnych form zagospodarowania odpadów w łącznej masie odebranych i zebranych odpadów komunalnych w gminie Klucze kształtował się następująco:

¹⁶ Dz. U. poz. 150.

¹⁷ W 2016 r. zebrano i odebrano 2 158,663 ton odpadów komunalnych (z wyłączeniem ilości odpadów z grupy „17”).

¹⁸ Odpady o kodzie 15 01 01.

¹⁹ Kod: 15 01 04.

²⁰ Kod: 15 01 07.

²¹ Kod: 15 01 02.

- dla wszystkich frakcji odpadów (z wyłączeniem odpadów budowlanych i rozbiórkowych):

- w 2017 r.: 76,0% inne procesy odzysku, 0,7% przekształcanie termiczne/paliwo, 22,0% recykling, 1,3% składowiska i inne procesy unieszkodliwiania,

- w 2018 r.: 66,2% inne procesy odzysku, 0,3% przekształcanie termiczne/paliwo, 32,5% recykling, 0% magazynowanie, 1,0% składowiska i inne procesy unieszkodliwiania,

- dla odpadów z tworzyw sztucznych (z wyłączeniem odpadów budowlanych i rozbiórkowych):

- w 2017 r.: 0,2% inne procesy odzysku, 99,8% recykling,

- w 2018 r.: 0,5% inne procesy odzysku, 99,5% recykling.

W przypadku zdecydowanej większości odebranych i zebranych odpadów komunalnych jako sposób zagospodarowania wskazane zostały inne procesy odzysku, w których dominujący udział miał proces przejściowy, który nie stanowi ostatecznego sposobu zagospodarowania odpadów, tj. proces oznaczony kodem R12 (*Wymiana odpadów w celu poddania ich któremukolwiek z procesów wymienionych w pozycji R1-R11*). Udział masy odpadów, dla których wskazano jako sposób zagospodarowania proces R12 w łącznej masie odebranych i zebranych odpadów komunalnych wynosił odpowiednio: 76,0% (1 979,61 ton) w 2017 r. oraz 51,5% (2 115,5 ton) w 2018 r. Natomiast w przypadku odpadów z tworzyw sztucznych wskaźniki te w odniesieniu do łącznej masy zebranych i odebranych odpadów z tworzyw sztucznych kształtowały się na poziomie 0,2% (0,64 tony) w 2017 r. oraz 0,5% (2,28 tony) w 2018 r.

Ilość zebranych i odebranych odpadów z tworzyw sztucznych wzrosła z 364,56 Mg w 2017 r. (14% łącznej masy odpadów komunalnych z wyłączeniem odpadów budowlanych i rozbiórkowych zaliczanych do grupy 17) do 494,002 Mg (12%) w 2018 r., a ich ilość przypadająca na jednego mieszkańca gminy – obliczona na podstawie łącznej masy odpadów odebranych i zebranych selektywnie (strumień pierwotny) oraz masy odpadów wytworzonych wtórnie w instalacjach (strumień wtórny), ale tylko w tej części, w jakiej odpady te poddano procesom przygotowania do ponownego użycia lub recyklingu – wyniosła 27 kg w 2017 r. i 38 kg w 2018 r. (wzrost o 40,7%).

Skuteczność selektywnej zbiórki odpadów z tworzyw sztucznych²² wyniosła 82,1% w 2017 r. oraz 78,1% w 2018 r., a biorąc pod uwagę dane z 2018 r., jej poziom był najwyższy spośród frakcji materiałowych: metalu (0%), szkła (55,6%), papieru i tektury (44,5%).

Skuteczność instalacji w „wysortowywaniu” odpadów z tworzyw sztucznych (m.in. z odpadów zmieszanych)²³ wyniosła 7,8% w 2017 r. oraz 12,3% w 2018 r., a biorąc pod uwagę dane z 2018 r. poziom ten był najniższy wśród frakcji materiałowych: metal – 36,0%, papier i tektura – 21,5%, szkło – 14,5%.

(akta kontroli str. 720-795)

Według wyjaśnień Wójta przyczynami wzrostu ilości odpadów komunalnych, w tym odpadów z tworzyw sztucznych w 2018 r. w stosunku do 2017 r. roku były m.in:

²² Obliczona jako relacja odebranych i zebranych w danym roku odpadów z tworzyw sztucznych do oszacowanej ilości wytworzonych odpadów materiałowych.

²³ Obliczona jako relacja ilości odpadów wytworzonych wtórnie w instalacjach, w części, w jakiej odpady te poddano procesom przygotowania do ponownego użycia lub recyklingu (strumień wtórny) do oszacowanej ilości wytworzonych odpadów materiałowych.

- likwidacja przez gminę dwóch tzw. „dzikich wysypisk”, gdzie przez wiele lat trafiała znaczna ilość odpadów, w tym 9 ton odpadów z tworzyw sztucznych, zaewidencjonowanych w systemie gminnym, jako odpady odebrane z nieruchomości niezamieszkałych,

- powstanie trzech placówek handlowych o dużej powierzchni (markety handlowe), charakteryzujące się dużą ilością materiałów opakowaniowych wielomateriałowych (folie, styropiany itp.), z których odebrane odpady również trafiły do systemu gospodarki odpadami, jako odpady odebrane z nieruchomości niezamieszkałych.

(akta kontroli str. 708)

Całkowite koszty systemu gospodarowania odpadami komunalnymi w Gminie wynosiły: w 2017 r. 1 261,8 tys. zł (w tym odbiór i zagospodarowanie 1 186,9 tys. zł, tj. średnio 565,7 zł/Mg odbieranych i zagospodarowanych odpadów zmieszanych), w 2018 r. 1 268,5 tys. zł (odpowiednio 1 107,2 tys. zł i 527,7 zł/Mg) w 2019 r. 1 881,3 tys. zł (1 710,8 tys. zł).

(akta kontroli str. 652, 707, 720-795)

W sprawie występowania przez Gminę, w trybie art. 9m ustawy o utrzymaniu czystości, do podmiotów prowadzących instalacje komunalne, o przedstawienie za poszczególne lata objęte kontrolą, szczegółowej kalkulacji kosztów zagospodarowania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania Wójt wyjaśnił, że Gmina nie zwracała się do ww. podmiotów z taką prośbą. Gmina Klucze organizowała przetarg na odbiór i zagospodarowanie odpadów łącznie, a więc cena oferty obejmowała zarówno odbiór z nieruchomości jak i dalsze zagospodarowanie odpadów w instalacjach. Oferent w ofercie miał wskazać instalację, do której dostarczy niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne. W regionie, do którego należy Gmina instalacji takich było wiele i do dnia otwarcia ofert nie wiadomo było, jaką wskaże w swej ofercie dany oferent. Z punktu widzenia oferenta, wiadomym było, że będzie to instalacja najtańsza w rejonie (względny ekonomiczny). Wiedza o kosztach instalacji nie służyła gminie żadnymi parametrami mającymi wpływ na oferowaną przez zainteresowanych wykonawców cenę.

(akta kontroli str. 660-663)

W sprawie przyczyn wzrostu kosztów odbioru odpadów komunalnych w Gminie, pomiędzy rokiem 2018 i 2019, z kwoty 1 107,2 tys. zł do kwoty 1 710,8 tys. zł, tj. o 54,5% Wójt wyjaśnił m.in., że na początku 2019 r. Gmina zobowiązana była do przygotowania przetargu na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych położonych na jej terenie na nowy okres. Z rozeznania przeprowadzonego wśród firm wpisanych do rejestru działalności regulowanej Wójta wynikało, że żadna z firm nie podpisze umowy dłuższej niż na jeden rok (przedtem Gmina posiadała umowy dwuletnie). Do prowadzonego postępowania wpłynęła jedna oferta, której cena przewyższała możliwości finansowe Gminy, wobec czego rozpisano drugi przetarg. W jego wyniku wpłynęła również jedna oferta. Wójt podjął zatem decyzję o jej przyjęciu, ponieważ odmowa wiązałaby się z brakiem jakiegokolwiek umowy na odbiór i zagospodarowanie odpadów. Przyjęta oferta była dużo wyższa w skutkach finansowych w porównaniu do obowiązującej w 2018 r., stąd i wyższe koszty odbioru i zagospodarowania odpadów. I tak w 2018 r. było to 7,29 zł od osoby, a w 2019 r. – 17,04 zł od osoby.

(akta kontroli str. 656, 664-665)

Co do trudności i barier w poprawie zagospodarowania odpadów z tworzyw sztucznych, w tym osiągnięciu wyższej skuteczności selektywnej zbiórki tych

odpadów i wyższych poziomów recyklingu, Wójt w swoim wyjaśnieniu wskazał na problemy z przekazywaniem odpadów wielkogabarytowych bezpośrednio do recyklerów, co narzuca konieczność skierowania ich do dawnych regionalnych instalacji przetwarzania odpadów komunalnych (RIPOK) oraz na trudności z odbiorem twardego plastiku oraz makulatury. Kolejny zidentyfikowany przez Wójta problem to wzrost kosztów odbioru i zagospodarowania odpadów. Wójt wskazał także na konieczność podjęcia działań systemowych zmierzających do powstania gospodarki o obiegu zamkniętym oraz zwiększenia odpowiedzialności producentów za towary wprowadzane na rynek. Według jego wyjaśnień, należałoby zmienić system obliczania recyklingu odpadów, bo zmniejszenie ich strumienia w istotny sposób rzutować będzie na osiągnięte przez gminy wskaźniki.

(akta kontroli str. 659)

Stwierdzone
nieprawidłowości

1. Gmina nie sporządziła analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi za 2017 r. Stosownie do postanowień art. 3 ust. 2 pkt 10 ustawy o utrzymaniu czystości, gminy dokonują corocznej analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi, w celu weryfikacji możliwości technicznych i organizacyjnych gminy w zakresie zagospodarowania odpadami komunalnymi.

Wójt wyjaśnił m.in., że potencjalny wykonawca tego dokumentu wycofał się ze złożonej oferty. Po tym fakcie Gmina nie podjęła rozmów z nowymi oferentami. W ocenie NIK powyższe okoliczności nie zwalniały z ustawowego obowiązku sporządzenia takiej analizy.

(akta kontroli str. 581, 613, 660)

2. Gmina nie opublikowała w BIP analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi za 2018 r., co powinna była uczynić na podstawie art. 9tb ust. 3 ustawy o utrzymaniu czystości.

Jak wyjaśnił Wójt Gminy powyższe było spowodowane spiętrzeniem się obowiązków związanych z gospodarką odpadami (w tym zmianą stawki za odbiór i zagospodarowanie odpadów, przygotowaniem projektu uchwały, zawiadomieniami o zmianie stawki, nowymi deklaracjami składanymi przez właścicieli nieruchomości). Ponadto Wójt wyjaśnił, że dokument został zamieszczony jedynie na stronie internetowej Gminy w dniu 29 sierpnia 2019 r. (po weryfikacji sprawozdania za rok 2018), a w następstwie kontroli NIK został przeniesiony do BIP 22 stycznia 2020 r.²⁴

(akta kontroli str. 656, 663)

3. Gmina nie zlecała wykonywania badań składu morfologicznego odpadów komunalnych do czego zobowiązywał Plan Wojewódzki, przyjęty jako obowiązujący dla Gminy.

Wójt Gminy wyjaśnił, że nie zlecono takich badań ze względu na ich wysoki koszt, a Gmina zawierała umowy na łącznie odbiór i zagospodarowanie odpadów, więc każdy asortyment odpadu zostanie przez firmę odebrany i zagospodarowany.

NIK podkreśla, że aktualne badanie składu morfologicznego odpadów komunalnych mogłyby dostarczyć Gminie dodatkowych informacji na temat gospodarowania odpadami, natomiast wykorzystanie przez Gminę (dla obliczenia wskaźnika recyklingu odpadów komunalnych) danych o morfologii odpadów zawartych w KPGO (uśrednione dla gmin określonej wielkości) było zgodne z wytycznymi wynikającymi z załącznika nr 5 do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 26 lipca 2018 r. w sprawie wzorów sprawozdań o odebranych i zebranych odpadach komunalnych, odebranych nieczystościach ciekłych oraz realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi.

²⁴ Dokument został udostępniony pod adresem <https://bip.malopolska.pl/ugklucze,m,330654,2019.html> (dostęp na 11 maja 2020 r.). Historia publikacji wskazuje zamieszczenie dokumentu z datą 22 stycznia 2020 r.

OCENA CZĄSTKOWA

Dokumenty strategiczne Gminy, tj. Program oraz Regulamin, w zakresie gospodarki odpadami, w związku z rezygnacją Gminy z uchwalenia gminnego planu gospodarki odpadami komunalnymi, odsyłały do krajowego i wojewódzkich planów w tym zakresie. Gmina nie prowadziła jednak wszystkich działań, wskazanych do realizacji w ww. dokumentach. Nie zlecono wykonywania badań składu morfologicznego odpadów komunalnych, do czego zobowiązywał ww. plan. Zdaniem NIK nie miało to istotnego wpływu na gospodarowanie odpadami na terenie Gminy, co potwierdzają wysokie wskaźniki skuteczności prowadzenia selektywnej zbiórki odpadów.

Gmina dysponowała przekazywanymi terminowo danymi od podmiotów odbierających odpady komunalne od właścicieli nieruchomości oraz podmiotu prowadzącego PSZOK, które umożliwiły Wójtowi terminowe sporządzenie sprawozdań rocznych z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi. Zgodnie z treścią tych sprawozdań, Gmina już w 2017 r. osiągnęła a nawet przekroczyła 50% poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła. Jednak narzucona, istniejącymi przepisami prawa, forma sprawozdawczości nie dostarczała Gminie pełnych informacji o ostatecznym sposobie zagospodarowania znacznej części odpadów.

Gospodarowanie odpadami przez Gminę umożliwiło osiągnięcie, a nawet znaczne przekroczenie wymaganych poziomów recyklingu i przygotowania do ponownego użycia, jednak nie w pełni wpisywało się w hierarchię sposobów postępowania z odpadami, określoną w art. 17 ustawy o odpadach. Zgodnie z tą hierarchią, zapobieganie powstawaniu odpadów oraz ich przygotowanie do ponownego użycia i recykling miały pierwszeństwo przed innymi metodami odzysku i ich unieszkodliwianiem. Tymczasem choć w Gminie w latach 2017-2018 recyklingowi poddawano blisko 100% odpadów z tworzyw sztucznych, to odnotowano wzrost ich ilości o 35,5%.

Wójt nie zrealizował wszystkich obowiązków wynikających z ustawy o utrzymaniu czystości, w szczególności obowiązku wynikającego z art. 3 ust. 2 pkt 10 ustawy o utrzymaniu czystości, tj. nie opracował Analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy za 2017 r. Ponadto analiza za 2018 r., do momentu rozpoczęcia kontroli NIK, nie została opublikowana w BIP, co było wymagane treścią art. 9tb ust. 3 ustawy o utrzymaniu czystości.

OBSZAR

2. Działania informacyjne oraz zachęcające do ograniczania wytwarzania odpadów z tworzyw sztucznych

Opis stanu faktycznego

W 2017 r. ze środków Gminy przeprowadzona została kampania informacyjna, polegająca na dostarczeniu do każdej nieruchomości (ok. 3 800) biuletynu informacyjnego, dotyczącego gospodarowania odpadami komunalnymi i prowadzenia prawidłowej selektywnej zbiórki odpadów szkła, metalu, plastiku, papieru i bioodpadów.

Dodatkowo we wszystkich sołectwach odbyły się zebrania wiejskie, na których informowano mieszkańców o zmianie systemu odbierania odpadów komunalnych – z umów indywidualnych, które należy rozwiązać, na obowiązek złożenia do Gminy deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami, określenia w niej czy nieruchomość będzie prowadziła selektywną zbiórkę odpadów i jak ta zbiórka selektywna będzie wyglądała.

Na każdym zebraniu wiejskim (30 zebrań w roku) były poruszane tematy gospodarki odpadami. Mieszkańcy byli informowani, że od nich samych zależy jaka wysoka

będzie stawka za odpady, która jest ściśle powiązana z ilością i jakością odbieranych odpadów, oraz że im staranniej segregowane są odpady, tym są cenniejszym surowcem dla firm recyklingowych (co dla Gminy stanowi istotny argument przy negocjacjach cenowych umów przetargowych na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych).

W szkołach i przedszkolach prowadzono wykłady na temat prawidłowego gospodarowania odpadami, na których zwracano uwagę na ograniczanie używania jednorazowych opakowań z woreczków śniadaniowych, na rzecz opakowań wielorazowego użycia. Wśród uczniów organizowane były konkursy, w jaki sposób powinno się prawidłowo segregować odpady, a nagrodami były z reguły przedmioty użytkowe pozyskane z materiałów poddanych recyklingowi. Ponadto w szkołach i przedszkolach oraz wśród mieszkańców prowadzono akcje zbierania plastikowych nakrętek, które zamieniane są na konkretną pomoc dla niepełnosprawnych osób (wózki inwalidzkie). Poruszano również problem zabezpieczania obuwia zamiennego noszonego w szkołach i przedszkolach - uwagę zwrócono na trzymanie tego obuwia w workach z materiałów innych niż tworzywa sztuczne.

Działania edukacyjne w Gminie prowadzone były bezkosztowo.

(akta kontroli str. 460-579, 697, 701, 708)

Wyjaśniając rezultaty prowadzonych przez Gminę działań edukacyjno-informacyjnych związanych z postępowaniem z odpadami komunalnymi oraz czy Gmina prowadziła monitoring efektów przeprowadzonych kampanii w tym zakresie, Wójt podał, że podjęte działania zaowocowały osiągnięciem w kolejnych latach coraz wyższych wskaźników recyklingu odpadów komunalnych (52,09% w 2017 r. i 73% w 2018 r.) i znajduje się pod tym względem na pierwszym miejscu w rankingu gmin w Powiecie Olkuskim.

(akta kontroli str. 697-698)

Wg szacunków NIK w Gminie w latach 2017-2018 stwierdzono wysoką skuteczność prowadzonej selektywnej zbiórki odpadów z tworzyw sztucznych (82,1% w 2017 r. oraz 78,1% w 2018 r.).

(akta kontroli str. 720-795)

W zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi, ze szczególnym uwzględnieniem odpadów z tworzyw sztucznych, Gmina podjęła także następujące działania:

1. Przyjęto strategię ograniczenia wytwarzania odpadów z tworzyw sztucznych w UGK i jednostkach podległych, mającą zaszczeplać właściwe zachowania co do ograniczania i eliminowania odpadów z tworzyw sztucznych w miejscu wykonywania codziennej pracy. Ponadto promocja walorów turystycznych, historycznych i architektonicznych Gminy prowadzona była m.in. za pomocą gadżetów z logo Gminy, wyprodukowanych z materiałów ekologicznych. W latach 2017-2019 Gmina nabywała długopisy i breloki wytworzone z papieru oraz torby papierowe, materiałowe torby wielokrotnego użytku, ulotki, broszury, mapy drukowane na papierze odzyskiwanym w procesie recyklingu. Całkowicie zrezygnowano z elementów reklamowych, które są wytwarzane z tworzyw sztucznych. W budynku UGK nie używano plastikowych kubków jednorazowych na wodę.
2. W ogólnodostępnych miejscach publicznych (na terenach otwartych) zainstalowano kosze na śmieci, zapewniające segregację poszczególnych frakcji odpadów komunalnych. Na terenie Gminy istniały cztery tzw. „gniazda”, tworzone przez kontenery na plastik, papier i szkło. Były ogólnie dostępne i przede wszystkim miały służyć turystom.

3. W szkole w m. Chechło oraz na placu zabaw w parku w Kluczach, zamontowano dystrybutory wody pitnej. Woda w dystrybutorach pochodziła z ujęć głębinowych nowego systemu zaopatrzenia w wodę. Służyło to ograniczeniu spożycia napojów w opakowaniach plastikowych przez uczniów oraz osoby korzystające z placu zabaw.
4. Na terenie Gminy wprowadzono, w sezonie grzewczym, kategorię „popiół” – jako selektywnej frakcji odpadu komunalnego. Popiół był przekazywany bezpośrednio do recyklerów – dodawany jako element materiałów budowlanych – przeważnie do utwardzania dróg oraz wykorzystywany w cegielniach do produkcji materiałów budowlanych. Wyodrębnienie popiołu ze zmieszanych odpadów komunalnych spowodowało, że zmieszane odpady komunalne dostarczane do instalacji były czystsze, co miało wpływ na skuteczność sortowania odpadów. Ponadto w latach 2018 i 2019 prowadzona była wymiana przestarzałych kotłów. Efektem ubocznym tej akcji był znaczny spadek ilości odpadu kategorii „popiół”.
5. Gmina, w ramach programu rządowego „Posiłek w szkole i w domu”, prowadziła pięć stołówek szkolnych i dwie przedszkolne, przy których działały kuchnie. W placówkach tych zrezygnowano z jednorazowych sztućców i kubków.
6. Na osiedlach mieszkaniowych zlokalizowanych na terenie Gminy, w każdej klatce znajdowały się pojemniki na nakrętki. Takie pojemniki były również rozmieszczone w szkołach, przedszkolach i sklepach wielkopowierzchniowych. W powyższym zakresie Gmina nie posiadała konkretnych danych liczbowych uczestników – dyrektorzy placówek nie byli zobligowani do ich sporządzania.

(akta kontroli str. 682-694 i 708)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Podejmowane przez Gminę działania informacyjno-edukacyjne w zakresie gospodarki odpadami koncentrowały się przede wszystkim na wspieraniu szkolnej edukacji, jak również na informowaniu mieszkańców o zasadach selektywnej zbiórki odpadów i wpływie prawidłowego jej prowadzenia na cenę ich odbioru. Wprawdzie działania te nie zapobiegły znacznemu wzrostowi masy odpadów tworzyw sztucznych w latach 2017-2018, jednakże NIK wskazuje na wysoką skuteczność prowadzonej w tym okresie selektywnej zbiórki odpadów z tworzyw sztucznych, wynoszącą 82,1% w 2017 r. oraz 78,1% w 2018 r.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag ani wniosków.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Krakowie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

W związku z niesformułowaniem uwag oraz wniosków NIK nie oczekuje odpowiedzi na niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Kraków, maja 2020 r.

Kontroler
Wojciech Zdasień
gł. specjalista kontroli państwowej

.....
podpis